

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
smatstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 10. ure naprej v
Knašovi ul. št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 499Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.Račun pri poštnem čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.848 — Praha číslo 78.180
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 17. novembra.

Jutri bo menda vendarle podpisan ukaz, s katerim se Stjepan Radić postavlja za ministra. Več tednov se je zatirjalo, da si je gosp. Radić izbral resort ministrstva socialne politike, zadnji čas pa si je premislil ter se odločil za ministrstvo prosvete.

Od kar sta zastupila ministrstvo socialne politike dr. Kukovec in dr. Žerjav, je postal resort socialne politike prava sirota. Ne rečemo, da je bilo vse čisto zlato, kar se je po osvobojenju varilo v tem ministrstvu, a kdor hoče biti pravičen, se mora spomniti onih težkih pol-revolucijskih časov in neizmernih težkoč, s katerimi se je borilo novo ministrstvo. Pokazalo pa je znatno agilnost in uspehe.

Danes so nastopili mirnejši dnevi. Vidijo se pogreške. Nasprotniki socialnih reform so navali, da z ministrstvom pokopljajo tudi reforme. Pozivajo se na nekatere poedinosti, hočejo upravniti celino. Ministrstvo socialne politike vegetira od decembra 1922 dalje.

Reči moramo, da je škoda, da ni ostal gosp. Stjepan Radić pri ministrstvu socialne politike. Čisto pogrešno je, da se smatra ta resort za »slabega«. Za uvidne in socialno čuteče ljudi je ta resort zelo važen, in ašilen človek more v nem prostoru mnogo dobrega. Danes imamo že nekaj svojih izkustev glede socialnopolitičnih naprav, ki se dajo s par krenjimi potezami dobro popraviti. Stjepana Radića bi kot ministra socialne politike bili veseli vsaj oni, ki jih je bolelo srce, ko se je brezvestno podiralo vse, kar se je bilo s tolikim trudom zgradilo.

Mnogo manj hvaležno od resorta za socialno politiko je za g. Stjepana Radića ministrstvo prosvete. Ta resort zahteva neprimerno manj aktivnosti, a tem več globine in usmerjenosti. Niti šolstvo niti učiteljstvo ne prenaša eksperimentov; novotarije težko prizadevajo nele stotisoče omladine, marveč tudi številne rodline. Vsaka radikalnejša akcija lahko izzove najostrejši protiakcija. To so doslej občutili vsi dosedanjí ministri prosvete in baš dr. Korosec je klasična priča za to, kako naglo se lahko minister prosvete diskreditira in onemogoči.

Jutrišnji Radićev »Dom« prinese beležko iz Beograda, v kateri pravi, da je Vukićević »nadaljeval prosvetno politiko Pribečevića in da zato Hrvatje ž njim niso bili zadovoljni.« Enako in slično prosvetno politiko kakor Svetozar Pribečević so doslej delali v Jugoslaviji še vsi ministri prosvete, razen dr. Korosec, ki je skušal jugoslovensko nacionalno politiko v tem resortu zamenjati s separatistično in klerikalno. Gosp. Stjepan Radić bo moral brzo pokazati, ali hoče tudi kot minister ostati zvest programu, ki tvori podlago sporazuma RR. Njegovi ukrepi bodo po vsej državi takoj vidni, a za presojlo praktične vrednosti sporazuma RR uprav merodajni in odločilni.

Nedvomno niso brez podlage trditve, da je gosp. Pašić ponudil gosp. Stjepanu Radiću resort ministra prosvete kot kočljivo preskuševališče, kjer je vidna vsaka najmanjša »stranpatica«, a kjer je mogoča samo ena jasna linija, linija nacionalne jugoslovanske prosvetne politike.

V ostalem je položaj tak, da je danes z vstopom g. Radića v kabinet vsakdo sporazumen. Razloge za to smo že naveli in ti razlogi postajajo od dne do dne krepkejši.

Radićevci danes že prilično vidijo, da je parlamentarno delo in borba za gospodarske interese svojih krajev precej težavna stvar. Samostojni demokracije so v tem pogledu doživeli mnogo huda razočaranja in skoro bi rekli, da je sigurno, da jih doživljajo radićevci s 56 poslanci v mnogo večji meri nego SDS z 22. Vzroki so znani in morda no malem zmaga prepričanje, da je izigravanje »prečana« drugače proti drugemu od nekdanj mnogo pripomnogo vsem tem slabostim. Tudi »sporazuma«, ki je danes podlaga vladi je zgrajen na tem izigravanju. Sporazumeli so se radićevci in v glavnem srbijski radikali, ali se vidi, da je razdelitev volivca v važnejših poslih izpala precej nevoljno za radićevce. Tako je in ostane, dokler bo »sporazum« zidan na nespornemu prečanskim Srbom in Hrvatov.

V Beogradu se samo politike, kombinacija hiti za kombinacijo. Na administrativne probleme ne misli nihče. Naš svet na ne more živeti samo od politike. Ker se vse opazuje s stališča politike in osebnega izključevanja, se morejo držati vlade, ki so administrativno povsem jalove. Ako bodo radićevci po vstopu svojega šefa mogli to uvideti, je možno nadejati se kdaj na izboljšanje celokupnega notranjega položaja. Zaenkrat pa smo sicer državnoopravni šari pokazali vrata, a dalje pa še nismo prišli.

Žrebanje sokolske loterije za Tabor dne 15. decembra

Stjepan Radić prosvetni minister

Številne konference v Beogradu. — Radić na dvoru. — Ukaz o imenovanju bo podpisan danes. — Nov uspeh Pašićeve taktike?

Beograd, 17. novembra. Danes je dospel v Beograd Stjepan Radić v spremstvu ministra Pavla Radića. Ob 10. je imel v ministrstvu za šume in rudnike sestanek z ministri svoje stranke in notranjim ministrom Maksimovićem. Tej konferenci se pripisuje posebna važnost in splošno sodijo, da so se ob tej priliki določile med zastopniki HSS in ministrom Maksimovićem vse podrobnosti z ozirom na bodoče sodelovanje obeh vladnih strank. Stjepan Radić se je odpravil nato z ostalimi voditelji svoje stranke v skupščino, kjer je imel daljšo konferenco s člani poslanskega kluba HSS, dočim je notranji minister Boža Maksimović imel kratko posvetovanje v ministrski sobi s predsednikom radikalnega kluba Liubo Živkovićem, nato pa še s Pašićem. Ob 11. popoldne se je vršilo v zunanjem ministrstvu daljše posvetovanje dr. Ninčiča z Aco Stanojevičem.

Kakor se dozna, se je na vseh teh posvetovanjih predvsem razpravljalo o načinu, kako naj bi HSS po izvršenih izjemah v Pašićevem kabinetu sodelovala v vladi. Po zanesljivih vesteh je Stjepan Radić davi pristal, da vstopi v vlado kot prosvetni minister. Ob 4. popoldne se je vršil sestanek ministrskega predsednika Pašića in Stjepana Radića, na katerem so bile rešene, kakor se domneva, zadnje formalnosti glede Radićevega vstopa v vlado.

Opoldne je g. Radić izjavil novinarjem, da se razmere dobro razvijajo, da pa je treba delati na to, da se razvija v pravcu sporazuma. Sporazum je potreben tudi zaradi tega, ker je treba urediti državo in v gospodarskem in finančnem pogledu. Kakor vsaka velika stvar, tako se je tudi sporazum začel v skromnih razmerah, začel pa se je tako pametno, da se z vsakim korakom učvrščuje. Radić je zatrjeval, da se Pašić, Liuba Jovanović in on strinjajo glede ciljev in metod sporazuma in glede vseh osebnih vprašanj. Kralj presoja položaj vedno s stališča potreb države in naroda in zastopa stališče, da mora sporazum služiti narodu in državi in da se morajo vsi drugi interesi podrediti potrebam države in naroda.

Zopetna odgoditev Narodne skupščine

Radikali in radićevci odklanjajo nujnost predloga za pomoč poplavlencem. — Finančni minister je predložil dvanajstine za štiri mesece. — Volitve v odbore. — Skupščina zopet odgodena.

Beograd, 17. novembra. r. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob 11. popoldne. O pričetku se je bil prečitani kraljev ukaz, s katerim se sprejema ostavka prosvetnega ministra Vukićevića in se za njegovega namestnika postavlja minister ver. Trifunović. Nato so bile prečitane razne interelacije. Finančni minister je predložil zakonski predlog o proračunskih dvanajstinah za mesece december, januar, februar in marec. Pri čitanju predloga je klical opozicija: »Kaj je s proračunom?« Finančni minister je zahteval nujnost za svoj predlog ter prosil, naj se določi rok za delo finančnega odbora nadalje do 26. t. m. Njegov predlog je večina sprejela.

Minister trgovine in industrije dr. Krajač je predložil zakonski predlog o obrtniški banki in obrtnih kreditih. Nadalje je bilo objavljeno, da so poslanci dr. Pivko in tovariši predložili zakonski predlog o podpori oškodovancem pri poplavih v mariborski in ljubljanski oblasti. Zahtevalo 10 milijonov dinarjev podpore. Nadalje je bilo objavljeno, da zahtevalo nekateri poslanci enako podporo tudi za oškodovance pri poplavih v Hrvatski, Bosni itd. Končno je bil objavljen predlog celokupne opozicije, ki se glasi: »Sočustvujemo s trpljenjem prebivalstva v poplavljenih krajih in z ozirom na ogromno škodo, povzročeno z velikimi in naglimi poplavi v mnogih krajih naše države, ki še bolj poostrejujejo poljedelsko krizo, predlagamo, naj se izvoli skupščinski odbor 12 oseb, ki bo na mestu precenil velikost škode in s pomočjo upravnih oblasti izvršil razdelitev nakazane podpore.«

To resolucijo so utemeljevali poslanci dr. Pivko, dr. Sarković, dr. Holmiec in Moskovljević. Finančni minister pa je resolucijo odklonil ter zahteval, naj se vsi ti predlogi izročijo finančnemu odboru. Večina je sprejela zahtevo finančnega ministra.

Nato so se vršile volitve v stalne skupščinske odbore. Glasovalo je vsega skupaj 215 poslancev. Samostojni demokrati so se glasovanja vzdržali v znak protesta radi izključitve poslancev Pribečevića. Radikali so dobili 102 glasova in s tem 10 mest v odborih, radićevci 50 (5 mest), klerikanci 31 (3), demokrati 23 (2) in manjše skupine 9 glasov in s

Popoldne ob pol 4. do 5. je imel radikalni klub sejo pod predsedstvom gospoda Pašića. Veljala je zadržanost radikalov v novo ustvarjenem položaju, ki nastaja z vstopom Radića v vlado. Radikali niso skrivali svojih bojazni, ki jo imajo zaradi imenovanja Stjepana Radića za prosvetnega ministra.

Ob 5. popoldne je prišel Stjepan Radić v spremstvu svojega nečaka ministra Pavla Radića v ministrsko predsedništvo in je ostal pri g. Pašiću do 6. Nato sta se oba Radića podala na dvor, kjer sta ostala eno uro pri kralju. Pri odhodu z dvora so nekateri novinarji čestitali Stjepanu Radiću k njegovemu vstopu v kabinet. Radić se jim je zahvalil in se spotoma z njimi razgovarjal. Rekel je, da ukaz o imenovanju sicer še ni podpisan, da pa se bo zgodilo to jutri popoldne. Za jutri popoldne je povabil g. Radić novinarje na sestanek, da jim poda glavne smernice svoje bodoče prosvetne politike.

V okolici g. Pašića so zvečer govorili, da je g. Pašić sedaj zmazal na vsej črti. Njegova pot vodi do novih volitev, ki bodo postale neizogibne, čim vstopi Radić v vlado. Zanimivo je, da se v vrstah opozicije opaža veliko zadovoljstvo, da vstopi Radić v vlado. Opozicija opira svoje dobro razpoloženje na uverjenje, da se je z Radićevim vstopom v kabinet, šele otvorila prava vladna kriza.

Beograd, 17. novembra. r. Kakor se zdi je vest o imenovanju Stjepana Radića za prosvetnega ministra točna. Ta vest je v radikalnih vrstah izzvala bojazen, da Stjepan Radić ni primerna oseba za tako važno ministrstvo in da bo vlada z njegovim vstopom došla v krizo. Radić ni hotel sprejeti ministrstva socialne politike ter je zahteval zase važnejši resort. Radikali iz Pašićeve bližine trdijo, da je Radić dobil prosvetno ministrstvo, da se bi v njem kompromitiral. Dejstvo, da prevzame Stjepan Radić ta resort, tolmačijo v radikalni stranki kot Pašićevo zmago na celi črti. Ako se izkaže g. Stjepan Radić kot nesposoben za resno delo, računajo radikali, da bo edini izhod iz nastalega položaja ponovno poverjenje voilnega mandata g. Pašiću.

tem eno mesto v odborih.

Seja se je zaključila ob pol 2. popoldne. Prihodnja seja Narodne skupščine se je odgodila do petka, 27. novembra, ker ji v razpravi nobene tekoče zadeve. Na dnevnem redu prihodnje seje le poročilo finančnega odbora o dvanajstinih.

Popoldne so se sestali novi skupščinski odbori in se konstituirali. Za predsednike so bili izvoljeni radikali, za tajnike pa radićevci.

Iz carinske sekcije

Beograd, 17. novembra p. Popoldne je imela sejo carinska sekcija finančnega odbora, ki je razpravljala o členih 272. do 288., ki govore o tekstilni industriji. Danes se je razpravljalo o bombaževni, predvnu, lanu in drugih tkaninah. Opozicija je zahtevala znižanje uvozne carine na bombaževino, kar je vladna večina odklonila. Zvišala se je uvozna carina na čipke, ker jih doma pri delanju v zadostni množini in v dobri kakovosti.

Prihodnja seja je jutri. Na dnevnem redu uvozna carina na volno, svilo in druge tkanine boljše vrste.

Brodarski sindikat

Beograd, 17. novembra. p. Na današnji seji radikalnega kluba so razpravljali tudi o Brodarskem sindikatu, glede katerega je v radikalni stranki več mnenj. V debato je poseglo več poslancev, ki jim je v daljših izjavanjih odgovoril prometni minister Radojević in povedal, da vlada pri sindikatu velik nered v upravi. V tem pogledu se z Radojevićem strinja skoro ves radikalni klub, ki bo o Brodarskem sindikatu nadaljeval razpravo jutri.

Intervencija ljubljanske trgovske zbornice

Beograd, 17. novembra. p. Povodom novo-željezniške tarife se je pritožila ljubljanska Trgovska zbornica v daljši spomenici pri ministrstvu za trgovino in za promet. Zbornica zahteva, naj bi se tarife določile tako, da bi omogočile dovoljen izvoz našega blaga, zlasti izdelkov lesne industrije. Ljubljanska Trgovska zbornica predlaga, naj se skliče širša konferenca gospodarskih in strokovnjajških krogov o tej stvari.

Nove proračunske dvanajstine

Všetjete let v privatnih službah. — Občutna nova obremenitev uradništva.

Beograd, 17. novembra. p. Finančni minister je predložil danes narodni skupščini zakonski predlog o proračunskih dvanajstinah. Opozicija je ostro protestirala proti praksi finančnega ministra, da operira le z dvanajstinih, kar je postala že navada.

Kar se tiče zakonskega predloga samega, daje med drugim člen 10 vladi pooblastilo, da likvidira vprašanje Hrvatskega gospodarskega društva v Zagrebu v smislu sklepa ministrskega sveta o tih likvidacij. Člen 11 pooblašča vlado, da določi delokrog svobodne cone v solunskem pristanišču. Člen 12, podaljšuje dosedanje stanje med Narodno banko in finančnim ministrom, urejeno s pogodbo o trgovini z devizami in valutami.

Člen 13, predvideva, da se morelo zaradi delnega pomanjkanja sposobnega uradništva in učvrstitve njegovega kadra sprejema v državno službo tudi privatni strokovnjaki, kakor n. pr. knjigovodje itd. Tem zasebnim uradnikom se v službeno dobo všteje največ 10 let, in sicer po naslednji skali: Ako so bili v zasebni službi do pet let, se jim za vsako leto všteje v državno službo po 9 mesecev, od pet do 10 let po

sedem, od 10 do 15 let po pet in od 15 do 20 let po tri mesece.

S členom 17. se osvobode državne železnice in druge državne ustanove plačevanja pokrajinskih doklad po 5 Din za vsako tono v Sloveniji nakopane premoga. S tem se dopolnjuje prejšnja uredba št. 140 od 3. junija 1922. o prispevkih v Pokrajinski pokojninski sklad za Slovenijo. — S členom 18. dobi zakonsko moč pravilnik za trgovanje z devizami in valutami.

Člen 26. veli: Civilni državni nameščenci ki dne 1. decembra 1925. še niso dovršili 10 let državne službe, dobe pravico do osebne pokojnine, ko dovrše 15 službenih let, ki se jim priznajo za pokojnino in dobe za 15 službenih let 60 odst., za vsako nadaljno polovico leta po 1 odst., tako da dobe po 35 letih svojo polno pokojnino. Po členu 27. se ustanovi pokojninski sklad za rodbinske pokojnine državnih nameščencev, v katerega bodo plačevali prispevke ministri, vojvode in državni podtajniki po 5 odst., uradniki in častniki po 4 odst., zvaniki, služitelji in upokojenci pa po 3 odst.

Skrzynskemu poverjena sestava vlade

Finančni minister naj bi bil socijalni demokrat Mihalski. — Novo vlado čakajo težke gospodarske in socialne naloge.

Varšava, 17. novembra. d. Po dolgotrajnih pogajanjih za koalicijsko vlado je predsednik republike poveril zunanjemu ministru Skrzynskemu mandat za sestavo nove vlade. Največ izgleda na mesto finančnega ministra imati socijaldemokratski poslanec in bivši finančni minister Mihalski.

V političnih krogih se zatrjuje, da je glavni razlog demisije Grabskega nespornost s predsednikom Poljske banke Karpinskim ki je z ozirom na sedanje stanje zavoda hotel opustiti nadaljno intervencijo v korist zlatnika na inozemskih borzab, dastravno je Grabski zahteval intervencijo. Med vlado in vodstvom Poljske banke je obstajal že dalje časa konflikt, v katerem je Poljska

banka naglašala svojo načelno neodvisnost od vlade. Ta spor se je v zadnjem času vidno poostiril, ko je vlada prekoračila svoje kredite pri Poljski banki ter je klub temu hotela imeti pri njej nadaljno kreditno pomoč, kar bi pomenilo povratek k inflacijski politiki.

Vlada Grabskega je bila do sedaj od vseh poljskih vlad najdalje na kmrlju, ki ga je vodila 20 mesecev. Novo vlado čaka nedovršeno in razdrapano delo sanacije, prazne državne blagane, neplačani državni krediti, nizek kurz zlatnika in slabi izgledi na inozemsko posojilo. Z demisijo Grabskega se je pričela težka vladna in gospodarska kriza in še bolj nevarno ex lex stanje.

Danes se otvori fašistovski parlament

Unitaristični socijalisti se ne vrnejo v zbornico. — Nove grožnje opoziciji. — Pofašistenje socijalne zakonodaje. — Kaznovani zbornični uslužbenci.

Rim, 17. novembra. e. Za jutrišnjo otvoritev poslanske zbornice vlada med opozicijskimi skupinami veliko zanimanje. Na današnjem sestanku so se unitaristični socijalisti izrekli proti povratku v parlament. Nadaljna usoda unitarcev je odvisna od rešitve vprašanja njihove stalne abstinence ali pa odložitve mandatorov. V slučaju odložitve zahtevajo unitarci, da storijo isto tudi ostale aventinske skupine.

Glasilo glavnega tajnika fašistovske stranke Farinaccija »Cremona Nuova« piše: Ne pričakovano sklicanje zbornice je ženjalna poteza Mussolinija. Tu nastane vprašanje, kaj bodo storili aventinci. Nam je to nezna-
no. Menimo pa, da bo opozicija še nadalje ostala na Aventinu, če noče doseči viška nesramnosti. Kljub temu želimo, da se aventinci povrnejo, kajti poravnati imajo nekatere račune s fašizmom, parlamentarno večino in z ljudstvom. Morda se nadejajo, da jim bodo odpustili, če se kmalu povrnejo v parlament. Ne, mi ne moremo pozabiti dejstva, da so vse opozicijske stranke odgovorne za nameravan napad na Mussolinija. Vsi so enako krivi. Vsi so gojili tesne od-

nošaje s framazonsko palačo Giustinianil. Radi tega si pridržujemo pravico, da iznesemo pred parlament obtožbo proti opoziciji, kajti ljudstvo mora izreči svojo poslednjo sodbo v tej zadevi.

Vlada bo predložila zbornici zakonski načrt o razmerju med kapitalom in delavci. Ta zakon vsebuje določbe o koalicijski pravici delavcev in delodajalcev. Izprta in stavke bodo prepovedane. Vse sporne zadeve se bodo predlagale obligatornemu apelacijskemu sodišču, ki bo fungiral kot delovno sodišče. V slučaju izprta je za delodajalce določena kazen enega do treh mesecev, za voditelje stavke od enega do dveh let ter denarne kazni. Stavkujoči uradniki bodo obsojeni v ječo od 1 do 6 mesecev ter bodo za dobo šestih mesecev izgubili svoje državljanske pravice.

Preiskovalna komisija, ki je imela nalog, preiskati politično prepričanje zborničnih uslužbencev je odpustila iz službe celo vrsto uradnikov in slug. Več stenografov je bilo discipliniranih, ker so bili člani opozicijskih strank ali lož in ker so stalno sodelovali pri opozicijskih listih.

Zadnji ostanki tiskovne svobode v Italiji

Fašistom ni zadosti, da so ustavili komunistično in socijalistično časopisje, temveč hočejo zatreti tudi demokratske in liberalne liste. — Gonja proti največjemu italijanskemu dnevniku.

Rim, 17. novembra. e. »Cremona Nuova« piše: Ko govorimo o opozicijskem tisku, ne mislimo samo komunističnega in socijalističnega, temveč tudi lažikonstitucionalno časopisje. Glasilo klerikalcev »Il Popolo« je že prenehal izhajati, ker ni dobil iz Francije običajne podpore. »Il Mondo« izhaja le še v nekaj tisoč izvodih in njegova smrt ni daleč. »Tribuna« in »Giornale d'Italia« iščeta kupce in naslednikov.

Fašizmu in režimu preostaja le še vprašanje dnevnika »Il Corriere della Sera«. Proti temu dnevniku, na katerega pade velik del moralne odgovor-

nosti za nameravani atentat na Mussolinija, se mora obrniti vsa naša odločna akcija. Senator Albertini, lastnik lista »Corriere della Sera« je vodil kampanjo proti fašizmu in na ta način je postal uradno glasilo celokupne opozicije. Kaj pomaga ustavitev dnevnika »Unita«, »Avantija« in »Voce Repubblicana«, ako čitajo sedaj njihovi čitatelji »Corriere della Sera«, ki je pomagal svojo naklado? Ali pride »Corriere della Sera« v roke resnih in poštenih ljudi, ali pa mora prenehati izhajati. Zanj ne morejo veljati posebne odredbe.

Radić pride v Ljubljano

Beograd, 17. novembra. p. Stjepan Radić odpočuje v petek iz Beograda v Zagreb, v soboto pa iz Zagreba v Ljubljano, kjer bo imel še isti dan ali pa v nedeljo javen shod.

Pogajanja za konkordat

Beograd, 17. novembra. p. Pogajanja med našo kraljevino in Vatikanom za sklenitev konkordata so se zavlekla zaradi napetih odnosov glede zavoda sv. Jeronima v Rimu. Soditi je, da bo dosedanjega načelnika naše delegacije dr. Janića nasledil dr. Zarko Miladinović.

Dr. Wirth se vrača v centrum

Kassel, 17. novembra. k. Na današnji seji strankinega zbora nemškega centruma je prišlo na podlagi izjave dr. Wirtha do sporazuma med njim in stranko. Predsednik dr. Marx je izjavil ob burnem odobravanju: sprejem roko, ki jo je ponudil dr. Wirth. Po mojem mnenju je s tem zajamčena edinstvo naše stranke in parlamentarne frakcije.

Demisija holandske vlade

Haag, 17. novembra. d. Zaradi težav, ki so nastale po odstopu katoliških ministrov, je vlada podala svojo demisijo.

Iz življenja in sveta

Komunističen proces na Madžarskem

Prošlo soboto se je začel v Budimpešti pred izjemnim sodiščem proces proti komunistu Rakosiju in tovarišem, katere toži državno pravdnštvo, da so bili v službi sovjetske Rusije ter so hoteli na Madžarskem izzvati revolucijo in vspostaviti oblast proletarijata. Na zatožni klopi sede poleg Matevža Rakosija še: Zoltan Weinberger, Karel Eöry, Ignacij Gogesz in Katarina Hamannova. Obtožence sodi preki sod.

Rakosi, ki je bil svojčas zaslišan od preiskovalnega sodnika, je na razpravi preklkal vse svoje prejšnje izjave. Dejal je, da je pri prvem zaslišanju izpovedal drugače samo radi tega, da bi skrajšal muke svojih tovarišev v ječi. Za te muke je doznal naravnost iz zapora, kajti «vsaka ječa ima svoj brezžični telefon». Vsi obtoženci naglašajo, da so nedolžni in poudarjajo, da so brez konfesije. Obravnava se je vršila radi nujnosti tudi v nedeljo.

Tekom razprave v nedeljo so zborniki predlagali, naj se sodišče izjavi za nepristojno, medtem ko je državno pravdnštvo predlagalo smrtno obsodbo za vseh pet obtožencev. Psihatri kot sodni izvedenci so ugotovili, da so vsi obtoženci duševno popolnoma zdravi, nato pa je bil Rakosiju in tovarišem dovoljen zaključni obrambni govor. Vsi so izjavili, da so komunisti, naglašali pa so, da vsebujejo policijski zapisniki razne nelogičnosti in neresnice. Zatem je izjavil predsednik sodnega dvora, da bo v ponedeljkovi razpravi naznanil, ali se smatra sodišče pristojno za presojo obtožbe. V početku ponedeljkove razprave je izjavil predsednik sodnega dvora, da smatra sodno postopanje po prekomerni sodu za ta slučaj kot nepristojno, zaradi česar se izjavila kot nepristojno ter odstopa zadevo rednemu sodišču. Vsi obtoženci so ostali še nadalje v zaporu.

Državnik, ki odklanja plemenitaško čast

Angleški kralj je sklenil odklikovati sedanjega zunanjega ministra Chamberleina radi njegovih velikih uspehov v Locarnu z velikim redom za zasluge (Ordre of Merit) ter s pomaknitvijo v plemenitaški stan. Chamberlein se je za plemenitaški stan kralju zahvalil. Izjavil je, da ostane najraje pri tem, kar je, t. j. sin Josepha Chamberleina in da ga ni imena in naslova, katerega bi nosil raje kakor sedanjega, ki je brez pridevkov, toda čist, značajan in pošten.

Red za zasluge pa bo mistr Chamberlein vendarle sprejel. Ta red se odlikuje samo 24 osebami. Sedaj se dičijo ž njim nekateri vojniki in civilisti (med njimi so: lord Balfour, lord Haldane, Lloyd George, pesnik Thomas Hardy ter skladatelj Sir Edvard Elgar). Izjemoma so prejeli to odlikovanje radi svetovne vojne tudi trije inozemci: japonski admiral Togo ter francoska maršala Foch in Joffre.

Grofica Bothmerjeva na zatožni klopi

Berlin, 16. novembra. Nadaljevanje razprave proti «rofici» Bothmerjevi poteka normalno. V petek in soboto se je položaj za obtoženko poslabšal. Predvsem so izpovedali neugodno za grofico člani kriminalne policije. Potem je bil zaslišan župnik cerkve sv. Bonifacija v Berlinu, ki je pojasnil, da se je pri njem v času tatvine oglašila dama, ki je imela obraz pokrit z gostim pajčolanom. Njeno vedenje jo je izdajalo za nenavadno histerično žensko. Dama mu je zaupala, da je njen sin zakril dve tatvine. Te dve tatvine se nanašata očitno na pričo Stangena, katerega je sodišče takoj nato poklicalo. Stangen je dejal: «Hotel sem vzeti dva prestopka grofice nase. Grofica mi je za to obljubila nagrado 80 mark v denariu in nekaj drugih ugodnosti. Dejala je tudi, da me bo vzdrževala v zaporu ter skrbela za mojo prehrano. Na te besede sem grofici obljubil, da bom prišel v njeno dobro. V zaporu pa sem prišel do spoznanja, da se mi vendarle ne izplača priti v kaznilnico za borih 80 mark.»

Ta izpoved je prinesla naravnost senzacionalen preobrat. Grofica Bothmerjeva sicer še naprej trdovratno taji svojo krivdo in tudi izpovedbe drugih prič se ne ujemajo popolnoma s Stangenovo izjavo. Vendar se je položaj za grofico vsled tega dogodka izdatno poslabšal. Grofici bratitelji so skušali zaplesti Stangena v velika protislovja, toda mož je vztrajal pri tem, kar je rekel in ni šel na limanice.

Obtežila so za grofico tudi pisma, katere je prejelo sodišče ter so na videz bila pisana od različnih oseb. Komisija strokovnjakov, ki je pregledala

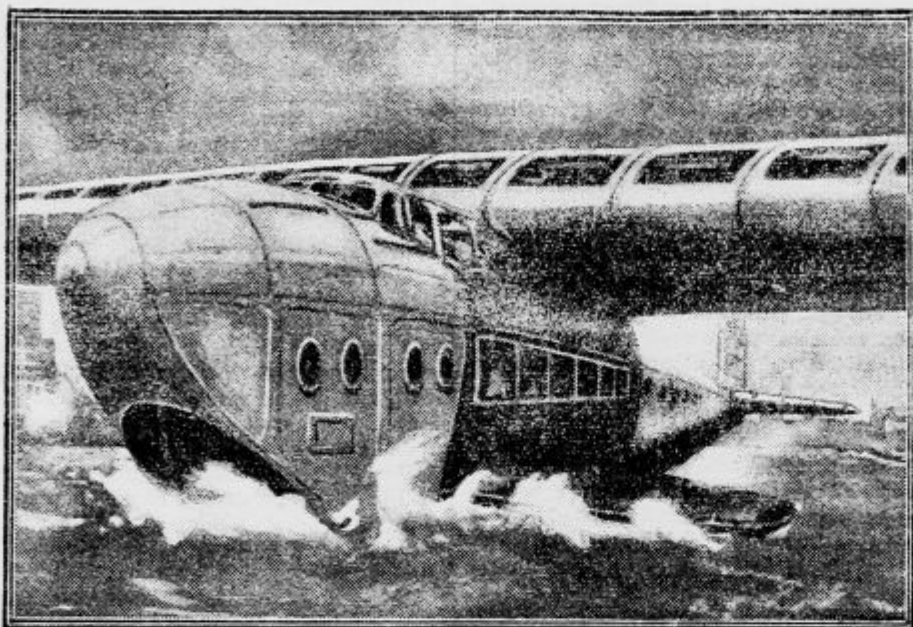
pisma, pravi, da izvirajo vsi razbremenilni teksti od ene in iste osebe, o čemer pričajo posebno napake v besedah, ki se večkrat ponavljajo. Na ta način pada na grofico sum, da se je hotela sama razbremeniti potom anonimne korespondence.

Seveda se grofica Bothmerjeva noče udati in ne priznava svoje krivde tudi po teh razkritjih. Ona trdi še naprej, da je nedolžna in da jo hočejo sovraž-

niki uničiti. Za svojo nedolžnost pa nima dokazov in sodišče ji ne verjame.

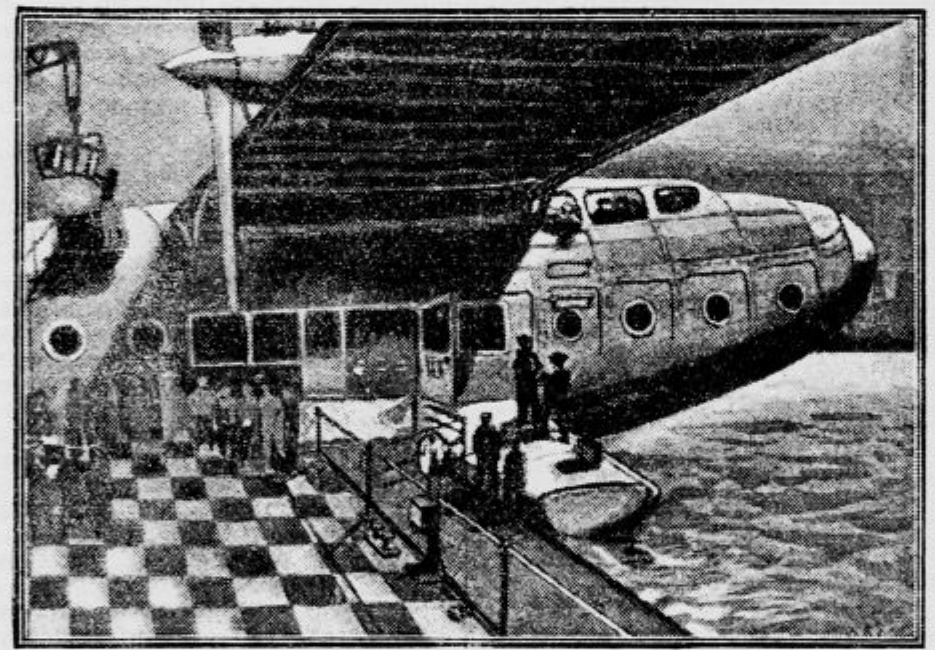
Proces je sedaj zaključen. Govoril je še državni pravdnik, ki je razdelil svojo obtožbo na dva dela: na tatvine v Botzimu in na tatvine pri Riecku. Za prve je zahteval poldrugo leto ječe, za druge petnaest mesecev, predlagal pa je, naj se kazni grofici zniža na dve leti zapore.

Preobrat v zrakoplovstvu

Zrakoplovstvo pripravlja s svojim napredkom čisto novo dobo človeškega življenja, ko bodo velikanske razdalje same še kratke črte, ki jih je mogoče premagati v najkrajšem času. Prometna zveza med Ameriko in Evropo, ali pa med Evropo z Vzhodno Azijo ne bo trajala ni po en dan več. Ako bi se na tej poti ne odpravljalo ničesar drugega kot pisemska pošta, bi to deseterkratno skrajšanje prevoznega časa značilno popoln preobrat zlasti v trgovskem svetu, ki potem tudi kablja ne bo potreboval. Sliki, ki jih priobčujemo, predstavljate orjaško transatlantsko letalo te vrste, ki so ga zgradili ameriški inženirji. Za

pogoni služijo silne parne turbine, ki omogočajo vožnjo do 400 km na eno uro. V letalu je prostora za 70—100 potnikov, za katere so napravljeni sedeži v perotih. Da se zmanjša odpor v zraku ter tako pospeši vožnja letala, se mora letalo dvigniti v višino 8 do 10.000 metrov. Zato je letalo opremljeno z vsemi aparati za umetno dihanje potnikov, ki morajo biti v večkilometrskih višinah nad morjem pred zunanostjo hermetično zaprti. Prva slika prikazuje orjaško letalo v trenutku, ko se bliža luki v New Yorku, druga slika pa kaže hidroplan ob pomolu, kjer se vkrcavaio

Nenavaden vzrok samomora trinajstletne deklice

Te dni se je zastrupila v Meidlingu v stanovanju svojih staršev 13letna učenka Anastazija Herfort. Spočetka so mislili, da gre za nesrečo, pozneje pa so ugotovili, da je šla deklica prostovoljno v smrt.

Anastazija je bila edini otrok ključavničarskega pomočnika Alfreda Herforta in njegove žene Terezije. Oče mora delati ves dan in tudi mati se mora čez dan truditi v tuji hiši, da si zasluži par grošev za družino. Usodnega dne sta se vrnila oba ob 5. popoldne domov. Zelo sta se začudila, ko nista mogla na noben način odpreti vrat v stanovanje. Vrata so bila namreč od znotraj zapahnjena. Oče in mati sta dolgo trkala na vrata, končno pa sta vrata s silo odprla in stopila v kuhinjo, kjer sta zagledala na tleh svojo mrtvo hčerko. Kuhinja je bila prenapolnjena s plinom, ki je prihajal iz odprtih plinovih petelin. Starši so se zelo prestrašili, ker so mislili, da je dekletce pozabilo zapreti plin in se je zastrupila.

Med otrokovimi stvarmi je našla mati pismo, v katerem se poslavljala mala Anastazija od svojih staršev. Šele sedaj se je spomnil oče, da je dekletce v zadnjem času pogosto govorilo o samomoru in da se je zanimalo za zastrupljenje s plinom. Nesrečni starši so pričeli poizvedovati pri sosedih o vzroku otrokove smrti ter so zvedeli, da je deklica tožila o revnih in malenkostnih razmerah v domači hiši. Anastazija je bila namreč čez poletje skupno z drugimi revnimi otroki na Holandskem, kjer je spoznala, da je na svetu mogoče tudi drugače živeti kakor pa v revščini. Na Holandskem je bila namreč v oskrbi pri bogatih ljudeh, ki so jo razvedili z vsakovrstnimi dobrotami. Ko se je vrnila domov, se ni mogla več uživati v skromni razmere svojih staršev. Mučilo jo je nesrečno hrepenenje po dobrih holandskih ljudeh in po boljšem življenju in to hrepenenje jo je gnalo v smrt.

Pes – rešitelj

Ameriški listi poročajo: Ob priliki viharjev, ki so nedavno divjali na morju, so valovi vrgli neko ladjo v skale, kjer se je tako pokvarila, da je bilo izključeno, nastalo škodo popraviti. Edina rešitev so bili še rešilni čolni, toda kako dospeti ž njimi ob tako razjarjenem morju na suho? Poskušali so na vse načine, toda vsi poskusi so se izjalovili. Končno se je štirim novinarjem vendarle posrečilo, da so z rešilnim čolnom dospeli na obalo. Mornarji so seboj vzeli vrvi, ki je bila pritrjena na ladji, hoteč na ta način drugega za drugim rešiti vse potnike. Toda baš ko so stopili na suho zemljo, je pridrvel visok val in jim odplaval vrvi iz rok. Kaj storiti sedaj? Rešilneke čolna ni bilo nobenega več na razpolago, in zdelo se je, da potniki in posadki ni več rešitve.

Tedaj pa je prišla kapetana Radwayu rešilna misel v glavo. Na ladji je imel več psov novofundlandcev. Izbral je enega izmed njih, največjega, in najzvestejšega, potegnil v morje plavajoči konec vrvi na krov in za privezal psu na ovrtnico. Komaj je pes začutil vrvi okrog vratu, je takoj planil veselo cvileč v valove, kakor da bi slutil usodno pomembnost svojega poslanstva. Vzlic temu, da ladja ni bila mnogo oddaljena od obale, se je pogumni pes boril več kakor trideset ure z valovi, in več kakor enkrat se je zdelo, da bo razumna žival podlegla divjalčemu elementu. Ali končno je vendar njegova vztrajnost zmagala in pes je srečno dosegel suho zemljo, kjer so ga sprejeli mornarji, ki so se poprej rešili v čolnu. Mornarji so konec vrvi pritrčili na skale in reševalna akcija se je začela. Z največjimi napori se je posadki posrečilo spraviti potnike na varno, in za njimi so se po vrvi spustili na obalo tudi kapetan ladje in njegovi mornarji. Vsakega posameznega rešenca, ki je stopil na suho, je sprejel zvesti pes z veselimi lajanji.

Hvaležnost vseh potnikov kakor tudi mornarjev do psa je bila nepopisna.

Nekateri so ponujali kapetanu, lastniku psa, velike vsote, če jim prepusti žival. Toda kapetan se ni dal preprosti. Neki bogat Američan mu je podaril vsoto 25.000 dolarjev z izrecnim pogojem, da naj porabi njene obresti za vzdrževanje psa.

× Nemci vedno enaki. Da se Nemci ni so ničesar naučili v svetovni vojni in iz mirovnih pogodb, se vidi tudi iz naslednjega. Na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju so začeli nemški dijaki delno stavko proti rektorju dr. Gruntzu. Dijaki so se pritožili tudi na prosvetno ministrstvo, češ da je neko češko društvo prijavilo, da bo v avli visoke šole razohesilo tablo, čije napis se začneja s «C». Slovanska črka se ne sme videti v nemškem mestu, najmanj pa na nemški visoki šoli. Nemški dijaki se čutijo tudi zapostavljeni, ker je rektorat dovolil vsaki narodnosti na zavodu, da sme izohesiti v avli svojo tablo z nabiralnikom. To da je velika krivica, ker imajo nemški dijaki le tri table. Sedaj zahtevajo, da morajo imeti najmanj polovico vseh tabel in nabiralnikov.

× Testament, ki ima nad tisoč strani! Oporoka, ki vsebuje celih 1066 pisanih strani, je vsekakor nekaj nenavadnega, kar se ne vidi vsak dan. Tako oporoko je ostavila, kakor čitamo v angleških listih, neka gospa Cook, vdova bogatega londonskega tvorničarja sukna, ki je pred kratkim umrla in zapustila lepo premoženje poldruga milijona funtov šterlingov. Ko je notar odprl oporoko, se je skoraj prestrašil: pred njim so ležali štirje vezani zvezki, od katerih sta imela dva po 702, dva pa po 406 strani. Nekaj teh strani je bilo praznih, nepisanih. Vdova je natančno popisala sleherni komad svoje zapuščine in za najmanj

šo malenkost je navedla celo zgodbo njene izjave. S pisanjem oporoke je začela že pred sedmimi leti; večino je spisala lastnorčno, le konec je diktirala svojemu tajniku. Če bi se izkazalo potrebno, napraviti uradno kopijo oporoke, bi samo pisanje stalo našega denarja najmanj 20—25 tisoč dolarjev. S tem testamentom je častljiva dama postavila nov rekord, katerega se najbrž niti ni zavedala. Predzadnji rekord je imel vojvoda Devonshirski s 197 stranmi, zadnjega pa lord Burton s 500 stranmi.

× Poslanec kol «vagabund». Liberalni poslanec v angleškem parlamentu Frank Gray se je odločil, da na aliju mesta prouči življenje in običaje vagabundov. Obšel se je v raztrgano obleko ter je prepoval nad 100 milj peš, prenočeval je v najcenejših prenočiščih, večkrat pa tudi po milim nehom. Ko je po svojem mnenju dobro proučil vagabundsko življenje, je staval poročilo in ga poslal ministrstvu narodno zdravje. V poročilu je navedel, da niti 5 odst. teh vagabundov ni brezposelnih v pravem pomenu besede. Večina teh ljudi vodi vagabundsko življenje, ker jim je polji in ker jim ne diši delo.

× Nov aristokratski klub v Londonu. Glavno mesto Velike Britanije dobi sedaj nov klub, čigar člani so izključno le plemiči. Palača vojvode Westminsterskega, v kateri so dolgo stanovali Rothschildi, se spremeni v dom novega Chesterskega kluba. Ime spominja na Chesterfieldhouse, mestno palačo princezinje Mary, in na deštvo, da ima angleški prestolonaslednik tudi naslov vojvode Chesterskega. Klub je uvedel nekaj novega. Zgradil si je v svojih prostorih lepo gledališče, v katerem bodo pod vodstvom odličnih igralcev dajali člani predstave v dobrodelne namene.

Nevarnost nadaljne poplave minula

Ogromna materijalna škoda. — Državna pomoč nujna.

Poročila iz Slovenije in Hrvaške, kakor tudi iz Bosne in iz srbskih pokrajin ob Savi in Donavi, katerim je nesreča letos prizanesla, ugotavljajo, da je nevarnost nadaljnjih poplav minula.

Sedaj je treba misliti, kako bi se čim prej in čim izdatneje priskočilo bednim ponesrečencem na pomoč. Pomoč je nujna, kajti stiska je neizmerna. Velik del Slovenije, dalje Hrvaške in Bosne, je strahovito trpel vsled sedanje elementarne nesreče. Cela mesta in vasi, njive in travniki so bili zopet pod vodo, kakor pred dvema letoma. Na stotine milijonov je zopet uničila sedanja povodenj. Opustošene so hiše, uničeni poljski pridejki, razbiti obrambni nasipi in deloma celi kompleksni zemlje še vedno pod vodo. Sedanja povodenj je vnovič pokazala, da so nasipi ob rekah v tako slabem stanju, da jih ogrožajo vsaka malo večja povodenj, dočim se za regulacijo rek, kakor Ljubljance, Save, Drave in Mure stori le malo ali ap celo nič. Dolžnost vlade in Narodne skupščine je, da poskrbita potrebne kredite za čimprejšnjo izgradnjo potrebnih prekopov in nasipov, da se povodnji ne bodo ponavljale leto za letom.

Deževje je sedaj k sreči ponehalo in vode padajo od ure do ure. Kljub temu pa so ponekod, posebno na Hrvaškem hiše še vedno pod vodo. Ponesrečence oskrbujejo provizorno ustanovljene občinske aprovizacije s hrano in prenočiščem.

Kritičen je bil položaj včeraj le še v Sisku, kjer je Kolpa še vedno naraščala. Sava je sicer padla, zato na je Kolpa poplavila južni del mesta. Vsi nasipi so popokali in voda je pričela podkopavati tudi železniške nasipe in je bil zato dopolnjen ustavljen promet. Vojaštvo je neprestano utrjevalo nasipe, da zajeti povodeni. Izprazniti so morali celo ljudsko šolo, kjer je nastanjenočasno ponesrečen prebivalstvo. Uporabili so v to svrhu tudi druge javne zgradbe. Materijalna škoda je ogromna, ker je bil večji del sisaškega okraja pod vodo. Voda je odnesla s seboj mnogo živine, lesa, sena, pohištva itd. Kolikor je dosejal znano, se od ljudi ni ničče utonil, pač pa so si mnogi le z veliko težavo rešili življenje.

Dnevi groze v dolnjo-lendavskem srezu

Dol. Lendava, 16. novembra. Dolnja Lendava je bila ob priliki povodnji popolnoma podobna obmorskemu mestu. Oni, ki imajo hiše v nižjavju, so morali takoj zapustiti bivališča in rešiti živino. Kmalu so začela prihajati vznemirljiva poročila, da je kolonija Benica poplavljenaa. Sreški poglavar in komandant mesta sta takoj odposlala proti vasi Pince nasproti Benice orožništvo in vojaštvo, ki pa ni moglo priti v stike z Benico in to vsled naraščajoče vode odnotnih potokov, ki so poplavlili tudi tri mlina in Petišovce. Prebivalstvo v Dol. Lendavi je brez razlike narodnosti obžalovalo uboge begunce v koloniji, katerim je določila agrarna reforma med vodoma Muro in Lendavo tako nesrečen kraj kot domovje. Strah prebivalstva je bil popolnoma upravičen, kajti lesene barake, v katerih stanujejo kolonisti, bi ne moge dolgo kljubovati naraščajoči vodi. Koliko gorja je pretrpelo že to ljudstvo med vojno v barakah, ki jih je pripeljalo s seboj iz Strnišča. Sreško poglavarstvo je alarmiralo vse orožniške stanice in telefon je pel vso noč. Pohvalno moramo omeniti g. velikega župana Pirkmajerja, ki se je prav očetovsko zanimal za usodo poplavljenecv.

Pri Dol. Lendavi je voda pretrgala cesto, da je bil prehod proti kolodvoru nemogoč. Naprošeni pionirji so prispeeli tekom dveh ur z vlakom v Mursko Središče in odšli od tam že ponoči v Petišovce blizu Benice. Res občudovanja vredna je bila hitrost na-

Mehko, voljno in žametno kožo dodela Parizanka čudežnega dela, traja samo eno minuto na dan, uporablja

Simono
(Crème Simon) po umivanju na vlažni koži.

Povsod na prodaj.
CRÈME, POUDRE & SAVON SIMON
Parfumerie Simon, 39 Fig. St. Martin, Paris.

Ne samo oko!

tudi Vaše uho bo imelo veliki užitek pri vefilmu

„Nibelungi“

ker bode pomnoženi orkester pri vseh predstavah izvajal samo izbrane komade največjih svetovnih komponistov.

Elitni Kino Matica

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

Naenkrat je videl prihajati Misterijo. Kot je bil pričakoval, je bila čula zvonec, se naglo oblekla in prihitela.

Ko je videla nesrečnega telegrafista, ki je bil videti kot pijanec, ki je zaspal pri svojem delu, se je zježila.

— Klada pijana! je zamrmrala. Na tega človeka res ne morem računati.

Sunila ga je vstran in prišla za papir ter čitala brzojavko.

Lionel se je bil med tem vrnil v svoje skrivališče. Takoj je napisal brzojavko, ki jo je bil na tako spreten način ujel. Nato je sedel v naslonjač in začel razmišljati.

— Rekel bi, si je mislil, da mi je sreča postala mila. Čudež je naravnost, da me niso zasačili. Minuto pozneje bi si bil stal z Misterijo nasproti. Tudi ni napačno, da so Mygali poslali brzojavko v indijskem jeziku, ki sem se ga priučil za časa svojega bivanja v Indiji... Čez sedem let res vse prav pride... Če bi bili poslali telegram šifrirano, bi bila stvar silno otežkočena... Johna Terryja v Londonu prav tako dobro poznajo, kot Vanderbilta ali Rockefellerja v Ameriki. Da bi le prišel o pravem času in ga opozoril na nevarnost!...

Lionel Brady je potegnil iz svoje listnice zmečkan, zarumenel papir. Bilo je pismo, ki ga je dobil na predvečer svojega odhoda od Mr. Pycrafta, starega izvedenca za orientalske pisave, ki je bil povedal Lionel, na kak način je mogoče dobiti dostop do podzemnega mesta.

Učeni starec, ki ga je bil Lionel kraljevsko plačal, si je štel v svojo dolžnost, da mu zadosti hitreje, kot mu je bil prvotno obljubil. Rabil je samo štiriindvajset ur, da razreši skrivnost listine, ki jo je bil Lionel iztrgal Misteriji v posadi v Quicatu in na kateri so bile narisane rastline in živali okoli velikega demanta.

— Dragi g. Bradyl tako je stalo v pismu. Prevod besedila, ki ste mi ga izročili, se glasi.

— «Pred približno štiri sto leti je kitajska cesarska rodbina Ming imela v posesti ogromen demant, brušen na tak način, da se v sredini prikazuje Budhin obraz. Demant je bil ukraden in legenda, ki je znana po vsem Daljnem Vstoku trdi, da bo Azija rešena tujega jarma po ženski, ki ta Budhin demant prinese nazaj v Indijo.»

Brzojavka je izpopolnjevala to čudno listino. Lionel si je začel razlagati vso vrsto dogodkov, ki so se mu bili zdeli v začetku nemogoči ali nerazumljivi. Sedaj pa je imel dokaz, da udruženje Mygalov ni bila navadna roparska tolpa, temveč svetovna zarota, strašen peklenjski stroj, naperjen proti vsej civilizaciji. In Misterija je bila menda eden najvažnejših poglavarjev.

Lionel je razmišljal dolgo časa, kar je dognal, mu nikakor ni vzeło poguma. Zaspal je mirno, prepričan, da mu v Londonu ne bo težko, aretirati Misterijo in njene pomagače.

Med tem ko je Lionel mirno spal v svojem skrivališču na dnu ladje, za katerega ni vedel nihče, je dala Misterija poklicati kapetana Bazila, ki se je začudil, kaj hoče lepa potnica ob tej uri od njega.

— Kapetan, ga je vprašala, ali jadramo v smeri vzhodnega obrežja Južne Amerike?

— Da, toda rekli ste mi včeraj zjutraj, je osorno odgovoril stari morskí medved, da pozneje določite pristan, kjer vas naj izkrcam.

— Spremenil sem svoje mnenje; ne gremo več v Ameriko, nego v London. Spremenite takoj smer in glejte, da bomo čim hitreje tam.

Kapetan Bazil je bil tako silno začuden, da Misteriji ni mogel niti besedice odgovoriti.

Odšel je z malomarnim pozdravom h krmarju, da spremeni smer ladje. Ko se je spet vrnil na krov, se še ni nehal čuditi.

— Pri moji veri, je zamrmral, naposled pa le pridem do spoznanja, da imam opraviti z blaznilišči...

Potem je zmigal z ramami in filozofsko pripalil svojo pipico,

saj je bil izborno plačan vnaprej. Kaj so ga brigale kaprice njegovih potnikov!

Osmo poglavje.

Ellen Terry.

Bankir John Terry je bil večkrat milijonar že za časa transvaalske vojne. Pozneje je špekuliral na demantne rudnike v Kapski koloniji z neverjetno srečo. Zadostovalo je, da je kupil kako polje in že so našli na njem velike in čiste drage komene.

Njegovi londonski tovariši so ga kmalu začeli imenovati kralja demantov, ne morda ker je bil najbogatejši trgovec z dragulji in tudi ne, ker je morda skušal ustanoviti demantni trust, nego ker je bil posestnik največjih in najlepših kamenov. Njegova zbirka ni imela enake na svetu.

John Terry je bil še čil mož, ko je nenadoma opustil trgovino zaradi smrti svoje žene. Imel je takrat petdeset let.

Ta katastrofa mu je bila namreč povzročila neizmerno bol. Od takrat ni hodil več v družbo in živel je v samoti v elegantni hišici na trgu Belgrave-squaru v okraju Westminsteru. Po smrti svoje žene, radi katere se ni nikoli potolažil, se je popolnoma posvetil vzgoji svoje hčerke Ellene.

John Terry je živel kot ura v vsakem oziru: za ženske se ni brigal, igral ni, pil ni in k dirkam ni hodil.

Uvedel je bil svojo hčerko v vse finančne zadeve, vodil jo je sam v gledališče in v družbo in s petdesetim letom je imel pogum, znova početi s študijem, samo zato, da bi Ellen ne imela drugega profesorja kot njega. Ellen je bila prisrčno dekle in je naravnost oboževala svojega očeta.

Največja skrb bankirja je bila in njegov največji strah, da ne bi prej umrl, predno bi se poročila njegova hčerka z možem, s katerim bi bila srečna.

— Enkrat se boš pač le morala odločiti, je dejal nekega jutra bankir, ki je sedel poleg svoje hčere v študijski sobi.

— Saj imam še dosti časa, je dejala deklica in se nasmehljala. Tako, kot živim sedaj, sem popolnoma srečna.

— Ravno radi tega, ker se silno bojim, da se poročiš z možem, ki te ne bo razumel, bi ti najraje sam izbral idealnega soproga.

ČAJNA ROČKA
rujava

priprubljena in prijetna
čajna mešanica
za obitelj,
tudi pri trajnem uživanju
nobena okusna utrujenost.

FRANC ŠIFRER
trgovec

MICI ŠIFRER roj. SOKLIC
poročena

V KRANJU 18. NOVEMBRA 1925

Dr. Miroslav Lukan

bivši veliki župan, agrarni direktor in krajni komisar za agrarne operacije

prevzema pravno zastopstvo strank ter intervencije v vseh starih državne uprave (politična uprava zlasti vodopravne, obrtne, gradbene, gozdarske, ribiške, lovške, državljanske-opcijske, občinske zadeve itd., itd., agrarne operacije, agrarna reforma), posreduje pri serijskih poslih vsake vrste in daje informacije. Obenem naznanja, da je ustanovil v svoji pisarni tudi **DAVČNI ODDELEK**, pri katerem sodelujejo kvalificirani strokovnjaki.

Pisarna v hiši Pokojniškega zavoda
Gledališka ul. 8/III, (III). Telefon 921.

Vhod nasproti vходу v palačo Trboveljske

1-2 vešča gornika

(Steiger) za kromov rudnik za prvirni in podzemski odkop, s polno rudarsko šolsko izobrazbo, po možnosti neozojena se takoj ali poznej sprejmeta. Pismene ponudbe z življenjepisom, prepisi spričeval, navedbo starosti in zdravja ter referenc poslati na „Ljuboten“ A. D. kromov rudnik v Skopju.

Stanje vložnega denarja preko 160 milijonov dinarjev ali 640 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Zlasti plačuje za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Urejuje dr. Albert Kramer. Izdaja za Konzorcij „Jutra“ Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak, Vsi v Ljubljani.

Vse potrebščine za strojepis.

Pisarniško opremo.

L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica št. 6/1
Telefon št. 160

Izurjena pletilka

na stroje, ki zna izdelovati joniče, kapice nogavice itd., se sprejme kot samostojna v tržno službo. Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava našega lista 6900-a

1000-1500 l m'eka

polnomastnega in pasteriziranega za dnevno dobavo kupimo. Pismene ponudbe z navedbo najnižje cene in oddajne postaje na mlekarno **Richter, Zagreb, Starčevićev trg 11.**

Gavrilovičeva salama,
nova, zrela,

Sir bobinski, emendolsti, 6571a

Sir travistovski,

Sir švicarski v skatljah
znamka „Tiger“,

Slive bosanske,
nove v zabojčkih in vrečah,

Sardine in sardale
iz tvornice „Sardina“ d. d. Split,

„Juhan“ zabela za juho
vedno v zalogi pri tvrdki

FRANC RAINER,
Maribor, Koroška c. št. 17.

Samo na debelo!

Dražbeni oklic.

Lepa stavba, neposredno pri kolodvoru v Lescah, obstoječa iz stanovanjskih prostorov, prostornih magazinov itd., prikladna za obratovanje trgovine na debelo in na drobno, dalje več zemljišnih parcel, deloma tudi stavbišče in skladišni prostor ob železniški progi se prodajo v sodeljeh dne

23. novembra 1925

ob 10. dopoldne potom prostovoljne javne dražbe, katero je dovolilo okrajno sodišče v Radovljici glasom sklepa z dne 12. novembra 1925 oprav. št. Nc. I. 577/25-1 in, ki se vrši na licu mesta prodajnih predmetov (glede stavbe nasproti kolodvoru Lesce.)

Dražbeni pogoji so razpoloženi v pisarni podpisane sodnega komisarja v Radovljici. Na željo, da natančno informacijo odvetnik dr. Mirko Triller v Radovljici.

V Radovljici, dne 13. novembra 1925.

Alojzij Pegan,
notar kot sodni komisar.

6901-a

Tovarniški objekt

sedaj lesna industrija in žaga, ustanovljen 1. 1896 v bližini Železnice, večje vođe in parne naprave pri Ljubljani

se prodaja eventualno se sprejme družabnik z večjim kapitalom, — Poveni delovne moči, okrogel les in transport. Cel objekt je posebno ugoden za vsako industrijo. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Priložnostni nakup“.

Prodaja se visokoprifilna hiša

v Gaberju št. 66 pri Celju (nasproti dveh tovarni) z osmimi sobami, 4 kuhinjami, pod celo stavbo ohokane kleti. Okrog hiše je lep vrt za zelenjavo in čisto nova cementna ograja. Hiša je v prav dobrem stanju ter pripravna za trgovino ali vsako drugo obrt. Naslov v upravnistvu „Jutra“.

Preklic dražbe.

Za 18. novembra 1925 ob pol 14 uri razpisana dražba v Zg. Siški 17 (več sto steklenic Juhana itd.) odpade.

IVAN ULE

danes ob 4. uri pop. po mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 69. l. starosti umrl.

Pogreb nepozabnega rajnega bo v sredo, 18. nov. ob 3. pop. iz hiše žalosti v Podmeji.

Trbovlje, dne 16. novembra 1925.

V imenu vseh sorodnikov rodbini
Ule-Arhar.

Luka Breskvar
vodja Blasnikove tiskarne

dne 17. t. m. ob 13. uri nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 19. t. m. ob 15. uri izpred cerkvice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1925.

Žalujči ostali.

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

Moški čevlji

visoki iz črnega boksa, elegantna oblika, prvovrstni za 217 Din

kakor tudi vsi ostali čevlji se dobe, dokler traja zaloga, v detailni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 6800-5

FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA.

Predpisane pole
za oddajo davka ročnih delavcev

davčnim uradom

je založila **Kajigoveznica K. T. D. v Ljubljani** ter se dobivajo v prodaji v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani ter v trgovinah s papirjem. 6741-a

Zahvala.

Najpriščneje se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so nam z dokazi odkritega sočutja ter z izrazi iskrenega sožalja kakor tudi s svojo neoprijemljivo veliko udeležbo na zadnji poti nepozabnega soproga, očeta in strica

JOSIPA DACARJA
pos. in trg. poslovođje pri I. C. Mayerju

skušali olajšati neznožno bol.

Posebno zahvalo smo dolžni g. E. Mayerju za njegovo naklonjenost, vsem njegovim stanovskim tovarišem, zastopnikom trg. zbornice in ljublj. „Sokolu“, gg. pevcem za ganljive žalostinke in vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1925.

Žalujči ostali.

Najboljša je zlata baterija „Zmaj“

Žarnice za žepne svetilke.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
Izdajatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo preoblecijo.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še **mesto Ljubljana** z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi **sodišča** denar mladotletnih, **župni uradi** cerkveni in **občine** občinski denar.